

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

De peccato auaricie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

De peccato auaricie.

Auaricia que grece dicitur phylargiria est inordinatus amor habendi diuitias fm Tho. in. j. ij. q. lxxxij. ar. j. z in. ij. ij. q. cxv. vij. ar. j. Et itez in comento aureo sup pma epla ad Tim. c. vj. Et fm Hugonē in. ij. li. de claustro anie. Auaricia est sua illicite retinere z aliena concupiscere. Vel auaricia est amor diuitiarum insatiabilis. Propterea Irido. in. x. li. Erym. de sic. Auarus ex eo dicitur est qd sit auidus auris: z nunquam opibus expleat. z qntū plus habuerit tantū plus cupiat: Flacci sup h̄ concordare snia q̄ ait. Semp auarus eget. Et Salusti. Nec auaricia copia neq̄ inopia minuit. Hec Irido. Nec solū auarū dicitur est qd rapit aliena: vt inq̄t Aug. sed ille auarū est qd cupide seruat sua. Vel fm b̄rum Tho. in. ij. ij. q. cxvij. ar. ij. Nomen auaricie ampliatū est ad omnē inmoderatū appetitū habendi quacūq̄ res: sicut Gre. de in q̄daz hom. qd auaricia nō est solū pecunie: sed etiā sceleris z altitudo rudinis: cū sup̄ debitū modū sublimitas ambis. z h̄ auaricia nō ē spūale peccatū. Et h̄ mō loquit Aug. in. ij. li. de libe. ar. sic dices. Auaricia q̄ grece phylargiria dicitur nō in solo argēto vñ nomē duxisse resonat: sed in oibz rebz qd inmoderate cupiunt intelligēda est. Etia Hugo in. ij. li. de claustro anie sic ait. Auaricia est glie: seu q̄rūlibet rez insatiabilis z inhonesta cupidō. Itēz Aug. z al legat a mgro sniaz in. ij. li. dist. xxi. di. sic. Auaricia est inmoderata h̄ndi cupiditas: qd nō tm pecunie: sed etiā altitudinis z sceleris: cū sup̄ modū sublimitas ambis. Sed occurrit dubitatio: si auaricia est appetitū inordinatū: nō soluz pecunie: sed etiā scie: honoris z cuiuscūq̄ alteri boni. Cū sup̄bia sit inordinatus appetitus scie z honoris: sequit qd sup̄bia sit idē pctm qd auaricia. h̄ est falsuz: qz sup̄bia z auaricia sūt duo distincta pctā q̄ p̄dicta diffinitio generalis auaricia nō est bona nec sufficēter dara. Huc obiectiō r̄ndet scrus Tho. in. j. ij. q. lxxxij. ar. ij. vbi dicit qd sup̄bia z auaricia dupl̄ d̄nt. Primo qz sup̄bia respicit pctm ex pte auersōis a deo: cui p̄cepto sup̄bus sub̄ici recusat. z iō sup̄bia dicitur d̄nt in̄tū pcti: qz ex pte auersōis incipit rō mali. Auaricia aut̄ respicit pctm ex pte auersōis ad bonū cōmutabile ex q̄ pctm qdāmō nutrit z fouet. Nā ois pctm ex appetitu iordiato z mutabil̄ bōi. z idcirco appetitū illi bōi. s. diuitiarū qd inuat ad p̄sequēdū oia t̄palia bōa: radix pctōz d̄nt. Sc̄do differt sup̄bia ab auaricia: qz cū sup̄bia sit iordiatū appetitū p̄prie excellētie: ille tal̄ appetitus p̄cellēdi i honoribz v̄l scia v̄l pecunia v̄l potētia z h̄mōi ē sup̄bia. Auaricia aut̄ ē appetitū iordiatū ad q̄rēdi v̄l retinēdi p̄dicta. z sic p̄z quō d̄nt sup̄bia z auaricia. Sz itēz quō aim pulsar. Dicit ei Paul. j. ad Tim. vj. c. qd radix oim maloz ē cupiditas: quā qdā appetētes errauerūt a fide. Nā radix ē qdā p̄ncipal̄ um arboris: z ita videt qd idē sit radix pcti z in̄tū pcti. Sz sup̄bia vt d̄nt Eccl̄. x. c. ē in̄tū ois pcti: qd auaricia icōuenient̄ d̄nt radix oiz maloz. Huc qōnt̄ r̄ndet s. Tho. i p̄mēto aureo sup̄ p̄ria epla ad Tim. vj. c. lec. ij. Et itēz i. j. ij. q. lxxxij. ar. j. sic d̄nt. Notādū ē h̄ qdā qd cupiditas tripl̄ sumit. P̄mo mō pur ē iordiatū appetitū diuitiarū: z sic ē spūale pctm. Alio mō h̄z qd sigt iordiatū appetitū cuiuslibet bōi t̄pal̄: z sic ē genū ois pcti. nā i oī pctō ē iordiatū que r̄sto ad z mura bile bonū: vt d̄nt ē. Tertio mō sumit pur sc̄at qdā iclīnatōez nature corrupt̄ pte ad bōa corruptibilia iordiate appetēda. z sic d̄nt cupiditatē eē radicē oiz pctōz ad similitudinē radicē arboris qd ex tra trahit. alimētū: sic ei ex amore rez t̄paliū oē pctm p̄cedit. Et hec qdē q̄uis va sint nō tm vidēt esse fm irēctōnē apli: qd dixit cupiditatē eē radicē oim pctōz. Dāifeste ei t̄bi loquit apls z eos qd cū vident diuites fieri icidūt i t̄tationē z in laqueū diaboli: eo qd radix oiz maloz est cupiditas. Vñ manifestū ē qd loquit de cupiditate fm qd ē appetitū inordinatū diuitiarū. Et fm h̄ d̄cendū est qd cupiditas pur ē spūale pctm d̄nt radix oim pctō r̄u ad similitudinē radicis arboris qd alimētū p̄stat toti arbori. Videmus ei qd

Quid est auaricia.

Quo differt sup̄bia z auaricia.

Cupiditas tal̄ tripl̄ sumit.

De sollicitudine rerum

per diuitias hō adhr̄t facultatē perpetrādi q̄dcunq; pctm̄ z adipsēdī deside
rū cuiuscūq; peccati: eo q̄ ad habēda q̄cūq; r̄palia bona: homo pōt p̄ pecuniaz
inuari fm̄ q̄ dicit̄ Ec̄c̄s. x. ca. Pecunie obediūt omnia. Et fm̄ h̄ paret q̄ cupit̄
ditas diuitiaz radix est omnīū pctōz. Hec Tho. Ex dicit̄ paret solutio que
stiois z q̄lter supbia dicit̄ inritū: z auaricia radix pctōz. Ampli⁹ solet dubi
tari: an liceat alicui thesauros accumulare. Huic q̄stioni respōdet Hugo de ar
gentina ordinis p̄dicatoz in cōpendio theol. li. ij. ca. xxix. sic dicit̄. Notandū
est q̄ q̄s pōt thesaurizare ex affectu auaricie absq; inr̄tione necessitatis pp̄ie
vel aliene. Et h̄ modo thesaurizare oib; est ph̄bitū. Alio mō pōt q̄s thesauri
zare ex puidentia: z h̄ vel cōsideratiōe necessitatis: z sic cōcedit̄ parētib; secular
rib; ob necessitatē filioz educādoz: vel filiaz p̄ugio tradendaz: nō aut̄ ditan
daz. sed seruato modo vel statu persone. Alio mō pōt q̄s thesaurizare ex cōsi
deratiōe publice vtilitatis scz regnī defendendī: vel cultus dei ampliādi. z sic
cōcessum ē regib; thesaurizare. Personis aut̄ ecclesiasticis pp̄ie nunq; thesau
rizare licet: nec pecuniā etiā tenere inr̄tione seruandī. Jō Ambro. Auz habz
ecclesia: nō vt seruet/ sed vt erogat. Ex p̄dictis paret q̄ duplex pōt esse amor pe
cunie siue tēporaliū. s. aut̄ respectu necessarij: siue respectu supflui. Cōtra p̄mū
ph̄bet dñs p̄focantē sollicitudinē. contra secundū. ph̄bet thesaurizatōnē. hec
Hugo. Nota hīc q̄ istud cōpendiū theologie Hugonis: qd̄ qd̄ incipit: *Clert̄
ratis theologie: nō est magni Alberti* (vt qdā illi falso attribuit) nec est sancti
Tho. sed vt d̄r dñs Joā. de turre cremata cardinalis sc̄i Sixti ordinis p̄dica
toz in li. de cōceptiōe br̄e vginis. c. lvi. cōpendiū istud est dñi Hugonis de Ar
gentina: ordinis p̄dicatoz. Nā cōpendiū sc̄i Thome vt dicit̄ p̄fatus cardinalis
in eodē li. c. lvi. incipit: *Exerit̄ p̄ris v̄bū. Idcirco Hugo iniuriā patit̄ ab hīs q̄
dicit̄ opus magno Alberto vel alteri attribuit.*

Utrum sollicitudo rerum temporalium sit licita. Et an diuitie sint dicēde
bone vel male.

Or̄a ad maiorē intelligentiā eoz q̄ dicta sunt fm̄ br̄m Tho. in. ij. q. q.
lv. ar. vj. vbi mouet dubiū: vtrū sollicitudo rez tēporaliū sit licita. Naz
dicit̄ q̄ sollicitudo tēporaliū tripl̄r pōt esse illicita. Uno qd̄ mō ex par
te eius de q̄ sollicitamur: puta si tēporalia tanq; finē q̄ram⁹: vt si exerceamus
actū cuiuscūq; vtutis ad finē rez tēporaliū: z talis sollicitudo semp̄ d̄r esse
illicita. De qua Grego in. xv. li. moral. ait. *Amāt pueri hoies p̄ hui⁹ mundi
gl̄ia tribulatiōes: cunctisq; p̄ ea sudorib; libent̄ seruiūt: z grauiū laborz iugo
deuotissime colla submitrūt. Et infra subtūgit sic. Prayoz mēs hui⁹ mundi
seruitio dedita z rez tēporaliū fatigatiōib; assuera: etiā sibi libere vacare li
ceat: subesse tñ terrentis sudorib; festinat. Hec Gregori⁹. Sc̄do mō pōt esse
tēporaliū sollicitudo illicita p̄pter supfluiū studiū qd̄ apponit̄ ad tēporalia pec
randa. p̄pter q̄ hō a sp̄ualib; quib; p̄ncipali⁹ inseruire debet retrahit̄. Et iō dicit̄
Dart. xij. c. q̄ sollicitudo seculi suffocat̄ p̄bum. Tertia mō dicit̄ sollicitu
tudo tēporaliū illicita ex parte timoris supflui: qñ. s. hō timet ne facēdo qd̄ de
bet necessaria sibi deficiat. Unde si aliq; cū isto timore sollicitaret res tēpora
les: illicita esset talis sollicitudo: ideo a christo ph̄bet. Nā ch̄s nō ph̄bet nisi
illicitū. p̄terea Dart. vj. ca. ait. *Nolite solliciti esse dicētes: quid manduca
bimus: aut qd̄ bibem⁹: aut q̄ operiemur. hec em̄ omnia gentes inq̄runt. Sc̄t̄
em̄ pater vester qz his omnib; indigetis. Cōcludit̄ ergo sanctus Thomas sic
dicens. Principali⁹ nostra sollicitudo esse debet de sp̄ualibus bonis: sperā
tes q̄ etiam tēporalia nobis pueniant ad necessitatem si fecerimus quod de
bemus. Unde veritas Dart. vj. ca. ait: *Querite ergo primum regnum dei
z iusticiam eius: z hec omnia adiicient vobis. Etia notanda sunt aurea verba
sancti Thome in. ij. li. cōtra gentiles. ca. cxxxij. vbi dicit̄ sic. Fuerunt etiā aliq̄***

An liceat
at thesau
ros accu
mulare.

Notate
ecclesia
fici.

Triplex
sollicitu
do r̄pali
um.
Prima

Sc̄da

Tertia